

PARAPSYKOLOGIA 2000

N:o 2, kevät 1996

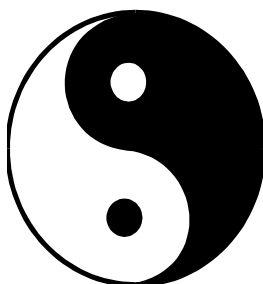

Jokainen, joka hyväksyy paranormaalien ilmiöiden todellisuuden, on varmasti useinkin pysähtynyt miettimään omaa suhdettaan niihin. Pohdinnan tuloksena yksi näkee viisaimmaksi pidättäytyä lähemmästä kosketuksesta psi-maailmaan ja säilyttää mielenkiintonsa viileän harkinnan asteella. Jonkun toisen mieleen taas nousee ehkä ajatus noiden herkkien ja oikulistien ilmiöiden taltuttamisesta kyvyiksi ja taidoiksi jonkin arvollisen ja kannattavan päämäärän saavuttamiseksi. Mutta onko se mahdollista? Ja jos se on mahdollista, onko se vaivan arvoista? Entä mitä vaaroja siihen saattaa liittyä? Näitä kysymyksiä tarkastellaan seuraavassa niin tieteellisen tutkimuksen kuin henkisten kehitysoppienkin näkökulmasta.

Keittiöpöydältä kunniaan

Vuonna 1971 nuori yhdysvaltalainen veritutkija Felicia Parise oli seuraamassa Maimonidesin unilaboratorioon saatua kohufilmiä, joka esitteli venäläisen psykokineetikon Nina Kulaginan urotöitä. Parise oli ollut mukana laboratorion uni-ESP -tutkimuksissa ja kun hän nyt katseli, miten

Parapsykologia 2000 on Suomen parapsykologinen Tutkimusseura r.y.:n toimittama artikkelisarja, jossa pyritään laaja-alaisesti esittämään parapsykologisia tutkimustuloksia, muuttuvaa ihmiskäsitystä, maailmankuvaa ja

elämänkatsomuksellisia suuntauksia. Kukin kirjoittaja vastaa itse kirjoituksensa sisältöstä.

Kirjoituksia saa vapaasti lainata edellyttäen että lähde mainitaan.

Kulagina pelkällä tahdonvoimallaan sekoitti kompassin, siirteli esineitä ja teki monia muita mielen voimasta kertovia ohjelmanumeroita, hänen mieleensä hiipi uhmakas ajatus: jos kerran Kulagina, niin miksen minäkin?

Tuumasta toimeen. Palattuuan kotiinsa Parise kaivoi esiin pienen muovisen lääkepullon, asetti sen keittiöpöydälle ja yritti saada sen liikkumaan keskittymisen avulla. Mitään ei tapahtunut, mutta seuraavina iltoina hän jatkoi sinnikkäästi utoja puuhiaan. Kului viikkoja ilman tulosta. Sittemmin eräänä iltana tapahtui läpimurto.

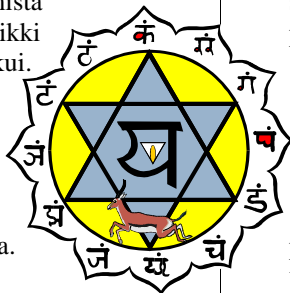
Kyseisenä päivänä hän oli saanut tietää isoäitinsä terveydentilan kääntymisestä huonommaksi. Siitä syystä hän oli luonnollisesti hieman poissa tolaltaan, tietystä kiihtymyksen ja rasituksen leimaamassa mielen-tilassa. Yrittäessään kokeensa kuluessa ottaa pullon käteensä hän sai vaikutelman, että se aivan kuin pyrki väistämään hänen otettaan. Pian siirtoyritys onnistui ja ennen pitkää hän keksi, että onnistuneen kokeen edellytyksenä oli keskittymisen nostaminen hyvin voimaperäisen "fyysisen" ponnistuksen tasolle, jolloin hän saattoi "tahtoa" pullon liikkuvan. Opittuaan lääkepullonsa kanssa jonkinlaisen psykokineesin perustekniikan Parise esikuvaansa seuraten harjoitteli uutta taitoaan kompassineulan ja ohuen alumiinikalvon avulla.

Muutaman kuukauden kuluttua Parise tunsikin olevansa kypsä esittelemään taitojaan parapsykologeille.

à la carte

Teuvo Laitinen: Paranormaalit kyvyt - taivaan lahja vai jokamiehen oikeus	1
Mirja Nuutinen: Astromannaa ja tähtihelinaä	9
Markku Siivola Salatiede ja salailtava tiede	10

Ensimmäisenä hänen keittiöönsä pistäytyi Charles Honorton, jo silloin tunnettu ja arvostettu yliaististen ilmiöiden tutkija. Muutaman minuutin ajan kaksi silmäparia tuijotti kiihkeästi pulloa, mutta mitään ei näyttänyt tapahtuvan. Sitten pullo äkkiä liikahti viitisen senttiä sivulle. Honorton nappasi sen käteensä tarkistaakseen, oliko siinä kiinnikkeitä tai oliko pöydän pinnalla liukumista edistävää kosteutta. Kaikki oli kunnossa ja koe jatkui. Hetken kuluttua pullo alkoi liikkua sivulle pitkin kaarevaa rataa pysähdellen välillä ja palaten sitten takaisin lähemmäksi Honortonia.

Honorton kiinnostui nyt asiasta niin paljon, että kutsui kolleegojaan mukaan Pariisen kanssa tehtäviin kokeisiin. Kaikki mahdolliset harhautusmahdollisuudet pyrittiin luonnollisesti ottamaan huomioon. Eräässä tilaisuudessa oli esimerkiksi mukana taikuri, joka kuvasi kokeen kameralla. Jo tutuksi tulleeseen tapaansa Parise liikutteli niin lääkepulloaan kuin lasitökillä peitettyä kompassineulaa ja alumiiniliuskaakin. Hänestä tuli vakiovieras muissakin tutkimuslaboratorioissa ja pienessä asiantuntijapiirissä häntä alettiin pitää Kulaginan veroisena psykokineetikona. Pari vuotta Parise oli tutkijoiden käytettävänä, mutta sitten hän päätti lopettaa, koska katsoi tutkimusten vievän liiaksi aikaansa ja voimiaan.

Kykyjenmetsästäystä sielunmaisemassa

Ennen kuin itse kukin meistä suunnistaa keittiöönsä etsiskelemään tarpeettomaksi käynnyttä lääkepulloa, lienee paikallaan tarkastella hieman lähemmin paranormaalien ilmiöiden psykologiaa; saattaapa jokunen varoituksen sanakin puolustaa paikkaansa. Tämän tästä korviimme kantautuu mieltä kiihottavia kuvauksia "psi-generaattoreista", paranormaalien kykyjen haltijoista, joita tutkijat laboratorioissaan alistavat mitä mielikuvituksellimpiin kokeisiin päästäkseen perille heidän kykyjensä aitoudesta ja ominaisuuksista. Mieliimme on iskostunut

käsitys, että psi-kyvyt on syntymäjaossa varattu vain joillekin erityisyksilöille, ihmisille jotka ovat jollakin tavalla pitemmälle kehittyneitä kuin me tavalliset ihmiset.

Toisaalta muistamme kuullemme myös kertomuksia miehistä ja naisista, jotka huomaavat omaavansa merkittäviä kykyjä saatuaan sähköiskun, satutettuaan päänsä tai koettuaan muuta poikkeuksellista. He kaikki ovat aloittaneet maisen matkansa kuin kuka tahansa meistä, heillä on ollut normaali lapsuus, he ovat menestyneet koulussa paremmin tai huonommin eivätkä he ole herättäneet lähipiirissään sen kummempaa huomiota. Mistä puusta paranormaalit ihmiset sitten oikein on veistetty? Kenellä on edellytyksiä omata psi-kykyjä ja millä ehdoilla?

Ehkä useammalla kuin luulisikaan. Perustan tällaiselle alustavalle vaikutelmalle muodostavat vuosikymmenien aikana suoritettut väestötutkimukset. Ne ovat osoittaneet kiistatonta ainakin sen, että huomattava osa ihmisistä uskoo kokeneensa erilaisia paranormaaleja ilmiöitä - luvut ovat vaihdelleet jostakin 50 prosentista ehkä 75 prosenttiin. Tästä ei kuitenkaan pidä vetää liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Tutkijat ovat näet tulleet tulokseen, että esimerkiksi aitoa aisteista riippumattomaa havaitsemista tai aitoja psykokinesiakokemuksia on ehkä vain kymmenellä tai viidellätoista prosentilla ihmisistä; loput ihmisten arkikokemuksista on luettavissa väärintulkintojen tiliin. Mutta tutkijat ovat joka tapauksessa päätyneet käsitykseen, että psi-kokemukset ovat seurausta jostakin hyvin yleisesti esiintyvistä ominaisuuksista.

Tässä yhteydessä on tärkeää tehdä ero paranormaalien *ilmiöiden* ja *kykyjen* välillä. Jos paranormaalien tapahtumien satunnainen kokeminen merkitsee ensimmäistä kosketusta psi-maailmaan, voinee parapsykkisiä kykyjä pitää seuraavana asteena. Usein noista kyvyistä ja taidoista kuulee esitetävän varsin väljiä laadullisia väitteitä, kuten: "Jokaisella on niitä, ihmisen on vain opittava käyttämään niitä". Toistaiseksi tutkimuksella ei ole saatu esiin riittävästi tietoa, jotta voitaisiin ottaa kantaa kysymykseen, kuinka suurella osalla ihmisiä psyykkiset ilmiöt ovat "jalostuneet" kyvyiksi.

**50-70 %
vai
10-15%**

**on tärkeää
tehdä ero para-
normaalien
ILMIÖIDEN ja
KYKYJEN välillä**

Nykyisin on muodikasta julkaista kirjoja, joissa kerrotaan, miten psykyisiä kykyjä hankitaan tai kehitetään,

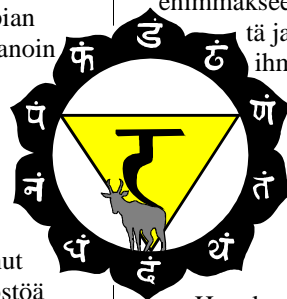
mutta se että ihmisellä on ollut ennakoimattomia paranormaaleja kokemuksia, ei vielä merkitse, että hänen olisi mahdollista tuottaa niitä hallitusti ja mielin määrin. Parailmiöiden kesyttäminen ei varmastikaan ole helppoa, lieneekö mahdollista-

kaan. Parapsykologian lähistoria tarjoaa kuitenkin mielenkiintoisia ja rohkaiseviakin esimerkkejä siitä, että vaivannäöllä ja yhteiseen hiileen puhaltamisella se saattaa onnistua.

Keittiövälineiden esiinmarssi

Yksi eniten huomiota saaneita psi-ilmiöiden löytöretkeilyjä sai alkunsa 1970-luvun alkupuolella, kun nuori israelilainen paraviihdyttäjä Uri Geller kiersi ympäri maailmaa esittelemässä ennenkuulumattomia kykyjään henkeään haukkovalle televisioyleisölle. Katsojien joukossa oli tietysti myös murrosikää lähestyviä poikia ja tyttöjä, joille ei vielä ollut saatu taotuksi päähän, mikä on mahdollista ja mikä ei. Lapsethan tutustuvat uusiin asioihin estottomasti matkimalla ja niinpä monet heistä ottivat nyt kirjaimellisesti lusikan kauniiseen käteen ja kokeilivat Uri-sedän perässä. Ja kas vain: lusikka taipui. "Kylläpä meidän Pekka ja Liisa ovat kekseliäitä", vanhemmat ajattelivat - ja unohtivat asian.

Eivät kuitenkaan kaikki ja pian julkisuudessaakin alettiin kuvien ja sanojen kertoa pienistä Geller-klooneista. Siihen ehdittäessä ammattitaikurit olivat jo ehtineet koota rivinsä ja selittivät nyt niin pienten kuin suurtenkin lusikantavuttajien esikuvan pelkäksi toisen luokan taikuriksi, joka oli karkeasti rikkonut taikuriveljeskunnan eettistä säännöstöä väittämällä esittämiään temppuja joksikin muuksi, kuin mitä ne olivat. Niinpä pikku-Gellerit saivat tulla ja mennä eikä kukaan julkisessa sanassa kiinnittänyt heihin sen kummempaa huomiota.

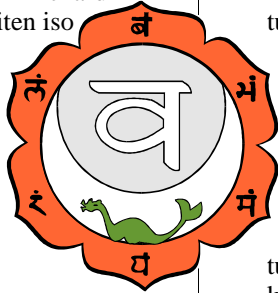

Mutta parailmiöistä kiinnostuneiden tutkijoiden ja harrastajien maailmassa Geller-ilmiö oli vasta hädin tuskin päässyt vauhtiin. Sadoitain poikia ja tyttöjä ilmoittautui kuka kenellekin kertomaan uusista taidoistaan ja kymmenet heistä päätyivät väistämättömästi tutkijoiden koekaniineiksi. Myös Geller itse alisti taitonsa tutkittavaksi ja vaikka taikurit ja heitä myötäilevät epäilijät edelleenkin sitkeästi väittivät, ettei Gelleriä ole saatu tieteellisiin tutkimuksiin, kiistaton ja helposti tarkistettava tosiasia on, että hän oli 1970-luvulla tutkittavana ainakin kymmenessä laboratoriossa Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kahdessa tapauksessa tutkimuksissa oli vieläpä mukana kaksi kokenutta ja arvossapidettyä ammattitaikuria. Kumpikaan heistä ei havainnut mitään vilppiin viittaavaa.

Aikansa maailmalla kumuttuaan Geller-ilmiö kypsyi lopulta jokamiehen harrastukseksi, kun paranormaalien ilmiöiden tutkijana tunnustusta saanut amerikkalainen ilmailuinsinööri Jack Houck alkoi 1980-luvun alussa pitää "psyykkinesiakutsuja", kuten niitä leikillisesti nimitettiin. Ulkonaisilta puitteiltaan niitä ei ehkä olisi voinut erottaa mistään nykyisin niin suuressa huudossa olevasta henkisen kehityksen seminaarista, ellei tarkkailijan huomio oli pysähtynyt kummeksuen lusikoihin ja muihin tuikitarpeettomilta näyttäviin ruokailuvälineisiin, joita osanottajilla oli hyppysissään. Mitä ihmeen väkeä paikalle oli kertynyt? Uuden aikakauden intoilijoita, taivaallisen sanoman levittäjiä, hurahaneita täti-ihmisiä? Ei sinne päinkään, joukko koostui enimmäkseen aivan tavallisen näköisistä ja tuntuista keskiverto-ihmisistä ja paikalta saattoi tunnistaa liikemiehiä, oppineiston edustajia, liitturaitapukuisia virkamiehiä ja asepuvussa esiintyviä sotilaita.

Tilaisuuden alkajaisiksi Houck piti sytyttävän luennon, jonka keskeisenä sanomana olivat ihmiset suunnattomat piilevät kyvyt. Sitten osallistujat ottivat esiin rekvisiitansa ja ryhtyivät kokeilemaan, olivatko juuri heidän piilevät kykynsä houkuteltavissa esiin. Kuului tuskin

ääntäkään, kun väki siveli kapistuksiaan, mutta ennen pitkää sieltä täältä alkoi kantautua innostuneita huudahduksia: "Hei se taipuu!" Moni ihmistä nurkumatta palvellut keittiöväline koki odottamattoman muodonmuutoksen eikä ilmiöiden laadussakaan ollut valittamista: erästä tilaisuutta seurannut Parapsykologian instituutin tutkimusjohtaja, professori Richard S. Broughton havaitsi, miten iso hopeavati rutistui kokeeseen osallistuneen Duken yliopiston professorin hellävaraisessa käsittelyssä tiukaksi palloksi kuin jokin tinapaperin palanen!

Haamut ja niiden tekijät

Houckin järjestämien psykokinesiakutsujen perusteella voisi päätellä, että vallitsevilla olosuhteilla olisi merkitystä niin psi-ilmiöiden kuin -kykyjen esiinpuhkeamiselle. Mitä tutkimusten perusteella tiedetään paranormaalien tapahtumien esiintymiselle otollisista tekijöistä?

Viisikymmenluvulla brittipsykologi Kenneth Batcheldor ryhtyi tarkastelemaan viktoriaanisen ajan meedioistuntoja uudesta näkökulmasta. Häntä oli alkanut askarruttaa kysymys, miksi istunnoille tyypillisten aineellistumis- ja psykokinesia-ilmiöiden voimallisuus näyttää alenneen samassa suhteessa, kuin niiden tutkimiseen suunnatut tieteelliset ponnistelut kasvoivat - kysymys joka vannoutuneelle epäilijälle merkitsee yleensä tutkimisen loppua. Batcheldor päätteli kahden tekijän olevan siihen syynä. Ensinnäkin psykokineettisyys saattaa harvinaisen syntymälahjan asemasta olla aivan tavallinen inhimillinen ominaisuus, mistä syystä meedioistunnoissa havaittuja ilmiöitä pystyy suotuisissa olosuhteissa saamaan aikaan kuka tahansa. Toiseksi hän tuli tulokseen, että psykokinesian esiintymishetkellä vallitsevalla psykologisella ilmapiirillä on ratkaisevan tärkeä merkitys.

Batcheldorin perusolettamukseksi vakiintui käsitys, että epäileminen ja epäluuloisuus toimivat

eräänlaisena psyykkisten ilmiöiden vastavoimana, kun taas usko ja myönteinen odotus parantavat ilmiön esiintymisen todennäköisyyttä. Myöhemmin tämä näkökohta onkin yhä uudelleen todettu oikeaksi ja perustelluksi. Nykytutkimuksissa niin kielteinen kuin myönteinenkin ennakoasenoituminen pystytään ottamaan huomioon ja muuntamaan niiden vaikutuksen alaisena saadut tulokset samaa tarkoitusta palveleviksi tilastollisiksi tunnusluvuiksi.

Jokainen paranormaaleihin ilmiöihin perehtynyt tietää, ettei pelkkä harras toive riitä saamaan aikaan paranormaalialia "ihmettä"; tarvitaan jotakin enemmän. Tähän tulokseen tuli myös Batcheldor. Aivan kuten nuori Felicia Parise hänkin totesi, että uskon ja odotusten lisäksi olosuhteiden tuli olla sellaiset, että odotus kasvoi lähes käsin kosketeltavaksi, niin että "ihmeen" esiintuleminen aivan kuin roikkui ilmassa.

Suotuisa mielentila on siis tarpeen, mutta Batcheldorin käsityksen mukaan kaksi tekijää saattaa olla tekemässä sen vaikutuksen tyhjäksi. Näitä hän kutsui *todistajaestoksi* ja *omistajavastukseksi*. Todistajaesto on järkytyksen tai pelon aiheuttama ensireaktio ihmisen kohdatessa psi-ilmiön. Selvää ja loogista: jos ihminen pelkää parailmiötä - ja vielä korostetummin, jos se on hänen maailmankatsomuksensa vastainen - on yrittämisen hyödytöntä, sillä tosiasiallisesti ihminen ei silloin edes sitä halua. Omistajavastus taas merkitsee taipumusta pelätä, että ihminen itse aiheuttaa ilmiön tai on siitä muutoin vastuussa.

Tutkiakseen päätelmiensä pitävyttä Batcheldor ryhtyi suorittamaan meedioistuntoja jäljitteleviä kokeita muutamien ystäviensä kanssa. Toisin kuin spiritualismin aikakauden istunnoissa osallistujat eivät pyrkineet kutsumaan avukseen mitään todellista tai oletettua henkimaailmaa. Tarkoituksena oli pelkästään selvittää, voiko spiritistisille istunnoille niin tyypillistä pöydän siirtymistä ja leijailemista saada aikaan ihmisen omin tiedostamattomin voimin. Istunnot pidettiin arkisissa tiloissa ja mikä tahansa riittävän monta jalkaa omaava pöytä kelpasi istunnon "työvälineeksi".

Todistajaesto ja omistajavastus

Osallistujat yrittivät tietoisesti asennoitua tilanteeseen viileän asiallisesti, mutta sydämellinen leikinlasku ei suinkaan ollut kiellettyä. Kun pöydälle "annettiin käskyjä" sen liikuttelemiseksi, yritettiin välttää tilannetta, jossa pyynnön esittäjä olisi tuntenut olevansa jollakin tavalla itse vastuussa mahdollisesta reaktiosta.

Kymmenen ensimmäisen istunnon aikana havaittiin joitakin vähäisiä tapahtumia, mutta ne voitiin selittää

psi-kyvyn tärkein ominaisuus on sen toiminnan tiedostamattomuus

istujien tahattomaksi lihas-toiminnaksi. Yhdestoista istunto osoittautui käänteentekeväksi: parikymmentä kiloa painava pöytä kohosi äkkiä ilmaan ja nopea tarkastus osoitti, että kaikkien osallistujien kädet olivat sen tapahtuessa pöydän pinnalla. Kokeen kirjurina

toiminut Batcheldor havaitsi, että istujat olivat varsin järkyttyneitä, vaikka olivat odottaneet juuri sitä minkä kokivat. Siitä eteen päin tahattomaan psykokinesiaan viittaavat ilmiöt tulivat tavallisiksi.

Batcheldorin johtama koesarja on esimerkki ns. ryhmäpsykokinesiasta. Hänen ryhmäänsä enemmän huomiota on saanut kuitenkin Philip-ryhmä, joka aloitti toimintansa Torontossa suurin piirtein samoihin aikoihin. Tämän ryhmän nimi ei viittaa kehenkään elävään, todelliseen ihmiseen, vaan "henkeen", erään ryhmään kuuluvan jäsenen luomaan mielikuvitushahmoon, jonka hän sijoitti Cromwellin aikaiseen Englantiin. Istuntojen jatkuessa Philip irtautui vähin erin luojistaan ja alkoi käyttäytyä aidon "hengen" tavoin. Muutkin ryhmän suorittamissa kokeissa esille tulleet ilmiöt muistuttivat niin hämmästyttävästi vastaavia meedio-istunnoissa havaittuja piirteitä, että jotkut arvioitsijat ovat katsoneet medianismien niiden perusteella saaneen selityksensä.

Pelaamalla voitat!

Ryhmäpsykokinesian tärkein anti tässä yhteydessä on se, että se osoittaa mitä dramaattisimmalla tavalla, miten aivan tavallisetkin ihmiset voivat saada aikaan hämmästyttäviä ilmiöitä, mikäli tapahtumahetkellä vallitseva mielentila on oikea. Monet tutkijat pitävätkin juuri ihmisen motivoimista suurimpana

ongelmana, kun hänen mahdollisia paranormaaleja kykyjään ryhdytään houkuttelemaan esiin. Jos ihmisellä on esimerkiksi psykokineettisiä kykyjä, hän toisin sanoen tarvitsee jonkin riittävän vahvan syyn käyttää niitä. Asiaa mutkistaa toisaalta se, että psi-kyvyn tärkein ominaisuus on sen toiminnan tiedostamattomuus. Ihmiset eivät yleensä kykene noin vain kääntämään sitä päälle tahtonsa mukaan. Jotkut tutkijat ovat arvelleet, että psi-kyky muistuttaa tässä suhteessa tuttuja tunnereaktioita kuten punastumista ja hermostumisesta aiheutuvaa hikoilemista.

Tieteen ehdoin toteutettavissa laboratoriotutkimuksissa psi-kyvyt tulevat tunnetusti esiin sangen vähäisinä, tilastollisesti juuri ja juuri havaittavina. Siksi motivaation rakensäminen on yksi nykytutkimuksen keskeisimpiä kysymyksiä, voidaanhan sen avulla ilmeisesti parantaa tuloksia. Toimivan motivaation aikaansaaminen on kuitenkin osoittautunut varsin hankalaksi. Rahan ja palkintojen kaltaiset ulkoiset yllykkeet eivät ole osoittautuneet menestyksekkäiksi. Parhaita tuloksia on saatu silloin, kun koehenkilön oma sisäinen motivaatio on saatu valjastetuksi avuksi. Siihen tähtäävä työntövoima voidaan synnyttää useillakin keinoilla. Jos psi-ilmiöt tukevat ihmisen omaa uskomusjärjestelmää, tulee psi-yrityksissä menestymisestä tärkeä maailmankatsomuksen tukipilari. Jotkut tutkimusten järjestäjät ovat kehittyneet tässä suhteessa varsin taitaviksi.

Yhtenä ääriesimerkkinä voisi mainita psykokineettisille kyvyille rakentuvat tietokonepelit. Psykokineettisen pelin ideaksi kelpaa vaikkapa kolmikymmenluvulla kehitetty Monopol-peli, jossa pelaaja käy onnenkaupaa viime kädessä arpakuutiota vastaan. Tietokonepelissä onnettaren virkaa hoitaa satunnaislukupelien. Mutta ei niin hyvää, ettei ongelmiakin. Kun professori Broughton otti käyttöön ensimmäisen psykokinesiapelinsä, oli sillä niin suuri menestys, että hänen oli pakko ruveta kääntämään pois koekaniineiksi pyrkiviä pelihulluja, jottei hänen laboratorionsa olisi muuttunut julkiseksi pelihalliksi!

Olipa perimmäinen syy mikä

tahansa, myös psi-peleillä tehdyt tutkimukset tukevat käsitystä, jonka mukaan koehenkilön psykologisella tilalla on suuri vaikutus menestymiseen. Koehenkilö, jonka pelaaminen on vapautunutta ja rentoa ja joka nauttii pelaamisesta, menestyy paremmin kuin se, joka tuntee pelatessaan olonsa epämukavaksi tai ahdistuneeksi. Siinäpä oiva vinkki "neljän kuninkaan kirjan" innokkaille lukijoille ja muille pokerinaamoille!

Monet parapsykologit ovat tulleet käsitykseen, että jos psi-kykyjä on olemassa, niiden perimmäinen tarkoitus on huolehtia jostakin ihmisen tarpeesta. Ensisijaisena tehtävänä voisi olla ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin säilyttäminen ja edistäminen. Jos psikykyisyyttä on olemassa, se todennäköisesti sulautuu saumattomasti ihmisen muihin kykyihin. Mutta se saattaa toisaalta myös olla vaikuttamassa kohtaloomme useammin kuin osaamme itse havaita. Tai ehkä me jopa havaitsemme sen, mutta kutsumme sitä jollakin toisella nimellä: intuitio, välitön oivallus, hyvä onni, onnekas sattuma ja niin edelleen. Kutsuimme sitä millä nimellä tahansa, me kaikki ehkä käytämme psi-tekijää rutiinimaisesti elämässämme. Se että emme itse kiinnitä siihen huomiota, on ehkä seurausta psi-ilmiön toiminnan hienovireisyydestä ja -varaisuudesta. Jos siis tuollainen merkittävä ominaisuus kuuluu ihmisen syntymätaitoihin, on seuraava kysymys: onko tuota ominaisuutta mahdollista kehittää paremmaksi ja herkemmäksi harjoittamalla? Voidaanko se "kouluttaa" palvelemaan ihmistä ja viime kädessä koko ihmiskuntaa käytännön elämässä?

Psi ja markkinavoimat

Psin käytännön sovelluksiin tähtäävää tutkimusta on maailmassa tehty varsin vähän. Perussyynä tähän on se, että parapsykologit ovat pitäneet välttämättömänä saada ensin riittävän hyvin selville, miten psi toimii. Laboratoriossa se on tullut esiin sen verran heikkona ja oikullisena, että tutkijat pitävät sen hyödyntämiseen tähtäviä hankkeita ennenaikaisina, etenkin kun asiaan tavallisesti liittyy liiaksi ylitoiveikkaita odotuksia. Parapsykologialla

on edelleenkin aivan riittävästi ongelmia oman uskottavuutensa säilyttämisessä - etenkin tiedeyhteisön sisällä - ja siksi parapsykologit välttävät huolellisesti vaikutelmaa, jonka mukaan he yrittäisivät käyttää hyväkseen ihmisten tarpeita ja pelkoja. Lisäksi heillä on paljonkin aihetta otaksua, että soveltamistutkimuksen rahoittajilla on liian epärealistinen käsitys siitä, miten menestyksestä ja taloudellisesti tuottavaa sellainen tutkimus saattaisi olla.

Kysymyksen pulmallisuutta eivät ole omiaan vähentämään ne rajatiedon alalla ja nimissä toimivat meediat, kanavoijat, parantajat, selvänäkijät ynnä monenlaiset muut eri aatteita ja oivalluksia edustavat ihmiset, jotka enemmän tai vähemmän pyyteettömästi rientävät tarjoamaan apuaan suurelle yleisölle. Heidän toimintansa perustuu tavallisesti ns. divinaation hyväksymiseen, käsitykseen jonka mukaan ihmisen on mahdollista saada apua ja ohjausta näkymättömistä maailmoista. Divinaation ja sen käytänteiden yhteydet paranormaaleihin ilmiöihin ovat kuitenkin niin hatarat, että useimmat tutkijat pysyttelevät sellaisesta erillään. Heidän huolenaan on tällöinkin tutkimuksen arvostus, mitä vahvasti intuitioon pohjautuvat käytännön sovellukset eivät ole omiaan edistämään.

Psin ammattimainen ja kaupallinen soveltaminen on saanut jokseenkin epämääräisen maineen; yhtäällä sitä pidetään harmittomana nappikauppana, toisaalla häikäilemättömänä riistona. Todellisuus lienee jossakin sillä välillä. Kirjon toisessa päässä ovat "näyteikkuna-meediat", jotka varsin vaatimattomasta hinnasta laativat jos jonkinlaisia ennustuksia ja kartoituksia. Mikäli veloitus ei kohoa kohtuuttomuuksiin, voidaan toimintaa pitää hyväksyttävänä ja katsoa, että siinä on kysymys tapauksesta riippuen joko viihteestä tai kärsivän ihmisen taakan keventämisestä. Parapsykologit pitävät kuitenkin varsin kyseenalaisena, onko näillä ammatinharjoittajilla todella parapsyykkisiä kykyjä eivätkä he yleensä pidä sen selvittämistään vaivan arvoisena.

***Parapsykologialla
on edelleenkin
aivan riittävästi
ongelmia oman
uskottavuutensa
säilyttämisessä***

Kirjon toisessa päässä ovat parapsyykkiset konsultit, jotka keräävät huomattavia ansioita liike-elämästä ja rahamarkkinoilta esimerkiksi paikantamalla Uri Gellerin tapaan raaka-ainelähteitä tai arvomineraaleja. Tähän luokkaan kuuluvia ammatinharjoittajia ei olekaan aivan niin helppoa väheksyä, jos ei muusta syystä niin ainakin siksi, että saatujen neuvojen täytyy kaikesta päätellen olla taloudellisesti tuottoisia, sillä tuskinpa siitä muuten maksettaisiin. Vähäisimmästäkin huhusta säikähtävän liike-elämän luulisi reagoivan hyvin herkästi, jos asia olisi toisin. Onko asiassa kysymys jostakin muustakin kuin paranormaaleista kyvyistä, onkin sitten jo vaikeammin selvitettävä asia.

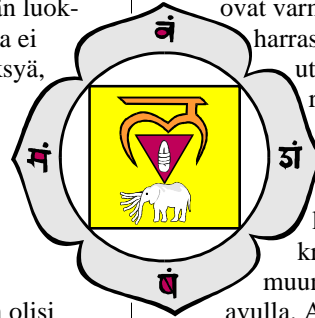
Näiden kahden ryhmän väliin sijoittuvat ihmiset, jotka vaikuttavat aidosti psi-herkiltä ja jotka tarjoavat yleensä ilmaiseksi palveluksiaan auttaakseen kadonneiden ihmisten etsinnässä ja vaikeiden henkirikosten selvittämisessä, vain pari esimerkkiä mainitaksemme. Tämä välialue on viime vuosina alkanut kiinnostaa myös tutkijoita yhä suuremmassa määrin. Merkittävänä syynä tähän on jatkuvasti kasvava tapausaineisto.

Nykyisin monet parapsykologit arvelevat, että psi-tutkimuksen seuraava suuri aluevaltaus tulee nimenomaisesti olemaan psi käytännön läheisenä inhimillisenä ominaisuutena. Parapsykologian historia on kaikessa hiljaisuudessa kohdellut psi-tekijää aina jonkinlaisena kykyä, mutta aivan liian usein tähän lähestymistapaan on liittynyt ripaus mystiikkaa. Tästä kaikesta voisi siis tehdä varovaisen johtopäätöksen, että paranormaaleja kykyjä on mahdollista käyttää hyödyksi. Mutta millä ehdoilla?

Etsijän eväät

Niinpä jäljellä on vielä yksi tärkeä pohdinnan aihe: paranormaalien kykyjen etiikka. Miksi haluat kehittää niitä? Toisten auttamiseksi, itsesi kehittämiseksi, vaihtelun halusta, jostakin muusta syystä?

Näiden kysymysten esittäminen on tärkeää siksi, että kokemukset osoit-

tavat liian kevyin tai satunnaisin tavoittein alkaneen matkan kohti tuntemattomia ulottuvuuksia johtavan helposti elämänmuutoksiin, jotka eivät lainkaan kuuluineet tavoitteisiinsa. Kaikki ovat varmasti kuulleet kertomuksia harrastelijoista, jotka mieli uteliaisuudesta palaen ryhtyivät rakentamaan mediaalisia yhteyksiä näkymättömien yhteistyökumppanien kanssa aakkoslaudan, kristallipallon tai jonkin muun divinaatiovälineen avulla. Aluksi kaikki sujui hyvin, mutta pitkän tien kuljettuaan kokeilija havahtui huomaamaan, että hän oli jäänyt joidenkin pelottavien voimien vangiksi, joiden luonteesta oli vaikea saada selvyyttä. Asiaa ei auttanut vähääkään se, että yhteydenpitäjä itse tai joku ulkopuolinen selitti nuo voimat mielikuvituksen tuotteeksi, sivupersoniksi, harhoiksi, ihmisen omaksi piilotajunnaksi tai muuksi vastaavaksi. Kokeilun seuraukset saattavat olla tuhoisia, pahimmillaan parapsyykkinen riippuvuus on voinut johtaa jopa mielisairauteen tai itsemurhaan.

Ensi ajattelemalta tästä voisi päätellä, että vaarojen välttämiseksi riittää, kunhan torjuu kaikki näkymättömästä kurkottavat auttavat ja ohjaavat kädet, esiintyvä niiden takana hahmottuva persoonallisuus miten luotettavasti ja kunnioitusta herättävästi tahansa. Tätä neuvoo on tapana perustella sillä, että jos henkimaailman apu olisi ihmiselle tarpeen hänen jokapäiväisessä elämässään, ihmisellä olisi varmasti tukenaan henkinen opas jo syntymästä alkaen ilman, että hänen tarvitsisi ponnistella jonkin mystisen kanavan avaamiseksi tuonpuoleiseen. Toiset lisäävät tähän, että ihmisellä itse asiassa on kuin onkin sellainen tuki: omatunto, pieni hiljainen ääni sisimmässä.

Jos parapsyykkiset harjoitteet tähtäävät mielen keskittämiseen - kuten on laita muun muassa eräissä joogaharjoituksissa - harhaan joutumisen riskit ovat ilmeisesti vähäisiä. Mutta kaikki asiantuntijat eivät suhtaudu tämäntyyppiseenkin itsensä-kehittämisen muotoon huolettomasti. Jos haemme jälleen vertailukohtaa

joogasta, kuulemme ettei joogan harjoittamista oman neuvon pidetä suosittelavana. Esoteristit puhuvat *tshakroista*, kehon henkisistä keskuksista, ja ovat huolissaan niiden avautumisesta, milloin harjoitteita tehdään oman päin. Jos näin pääsee tapahtumaan, altistuu ihminen heidän tietämänsä mukaan vahingollisille voimille. Tavallinen itsensäkehittäjä on tällöin umpimetsässä, sillä parannormaalien ilmiöiden ja kykyjen maailma on kuin mikäkin Pandoran lipas, jonka kannen alta saattaa paljastua jos jonkinlaisia murheita ja ongelmia. Jos otamme psykokinesiaharjoittelun esimerkiksi, on teoriassa mahdollista, että ihminen saa psykokinesia-kyvyn lisäksi räyhähenkien ja riivaaajien kaltaisia odottamattomia ja vähemmän toivottuja seuralaisia.

On myös muistettava, että psykikykyjen harjoittaminen saattaa käydä voimille. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat niin Kulaginan kuin Parisenkin kokemukset. Kulaginan ympärillä havaittiin psykokinesiakokeiden aikana voimakkaita sähköstaattisia ja -magneettisia kenttiä, hänen pulssinsa saattoi kohota 240 lyöntiin minuutissa, paino putosi jopa toista kiloa ja veren sokeriarvo kohosi. Vähänkin perusteellisemmat tutkimukset täytyi tämän tästä keskeyttää, koska Kulagina tarvitsi lepoa.

Jos siis olet päättänyt lymytä keittiöösi kehittämään piileviä psykikyjäsi eikä sinun tarvitse hätäillä läheistesi huolestuneita reaktioita, niin mitä neuvoksi? Aluksi on ehkä paikallaan ottaa tavoitteensa suurennuslasin alle ja vakuuttua siitä, että mielessä kangasteleva lopputulos on todella jotain arvokasta ja vaivan arvoista. Viihteen vuoksi ei ainakaan kannata lähteä matkalle - sitä löytää nykyisin muualta enemmän kuin tarpeeksi. Entäpä ympäristö? Vanha kunnan kehityspiiri tuntuu paljon sopivammalta kuin yksin tapahtuva aherrus. Tärkeää on kuitenkin pitää huoli siitä, ettei piiri pyöri yhden vahvan henkilön ympärillä ja että piirin jäsenet harhapolkujen välttämiseksi suostuvat jollakin tavalla ja jossakin muodossa veljiensä vartioitaviksi. Lisähyötynä tästä menettelystä on, että ryhmä tarjoaa aina mahdollisuuden hakea tukea muilta jäseniltä.

No niin, nyt olet ehkä päättänyt ottaa ensiaskeleen kohti uusia hengen maisemia. Tarvitsetko vielä matkavästä? Sitä saat ainakin esi-isiltä periytyneestä henkisestä pääomasta. Moni sananparsi sanoo sen selvästi: harjoitus tekee mestarin, luja tahto vie vaikka läpi harmaan kiven, usko siirtää vuoria. *Usko* - oikealla tavalla ymmärrettynä - *merkitsee tahdon automatisointia*. Uskolla emme tarkoita tässä yhteydessä jonkin uskomuksen seremoniallista ylläpitämistä hintaan mihin hyvänsä, vaan kaiken läpäisevää varmuutta, johon ei sisälly epäilyn hiukkastakaan ja jota mikään epäilevä tai tuomitseva ajatuskaava ei riko. Silloin ponnistelukaan ei enää tunnu ponnistelulta. Siinä harvinaistakin harvinaisemmassa mielentilassa kaikki on mahdollista.

Teuvo E Laitinen

ASTROMANNAA

JA

T?HTIHELIN??

Neitsyen kriittisyys lipsahtelee!

Olen Neitsyt, itse asiassa olen tuplaneitsyt. Nyt olen erehtynyt olemaan ep@neitsytm@inen ja saanut siit@nuhteita astrologiyst@v@t@ni. Olen muka unohtanut kriittisyyteni. Mutta kriittisyyden ajoittainen unohtuminenhan johtuu tietysti Kuun merkkisijainnista Leijonassa. Leijona kun voikin ainakin ajoittain unohtaa kriittisyytensä! Tai ehk@lipsahdukseni johtuikin siit@, ett@Merkuksiäni on konjunktiossa Neptunuksen kanssa Vaa'assa. Tuo kuvio ei hyv@t@j@ki-ihmisen korvissa kuulosta ja johtaa varmasti tuplaneitsyenkin tekem@n ties mit@huuhaahommaa, josta puuttuu tyystin @ly, j@ki ja kriittisyys.

Mutta v@t@n vastaan, ominaisuus joka tulee tietysti siit@, ett@syntym@karttani Aurinko on ensimmäis@sess@huoneessa, joka tekee minusta itse asiassa oinas-

maisena. V@t@n, ett@ Neitsyt minussa ei ole lopettanut kriittisyytt@n. Olen v@hent@nyt tuota ominaisuutta itsess@ni tietoisesti siksi, ett@ liian kriittisyyden kera j@kokematta moni asia el@m@ss@ ja sioille viskotut helmetkin j@v@t helposti l`ytym@t@. En halua paeta erakoksi Mannerheimintielle (toim.huom.: tarkoittaa kriittisen ystävällisessä hengessä yhtä toimituskunnan jäsenistä!), enk@ suomalaisiin korpiin, vaan haluan todella jakaa el@m@ ja siit@ syntyvi@ vibraatioita erilaisten ihmisten kanssa. Minua kiinnostavat yht@lailla j@yh@ astrologit kuin joidenkin mielest@ naivin h`lm`t ufoilijatkin. V@ill@nävillä h`lm`ydell@el@m@n vastaanottaminen tuottaa suunnattomasti suurempaa el@m@niloa, mit@tuottaa jatkuva analyttislooginen spekulointiminen, kun loppujen lopuksi viisasten kivist@ei kukaan tied@mit@n.

En aio en@ sitoutua olemaan kriittinen Neitsyt, vaan aion olla my`skin ylpe@, l@mminsyd@mminen Leijona, tasapainotteleva Vaaka, syv@llinen el@m@n penkoja Skorpioni, filosofoiva Jousimies, kurinalainen Kauris, aloitteikas ja aggressiivinen Oinas, haaveellinen ja taiteileva Kala, aistillinen H@rk@mit@enimm@s@m@rin, vilkas ja eloisa hupsutteleva Kaksonen aion olla my`s ja onpa sit@kai v@h@n rapuultavakin n@n@ti-ihmisen@. Toisaalta aion olla my`skin Nauris ja Tiiliskivi, Aita ja Kallio ja Satama ja Purjevene ja Kitarisa jne. ja kokea juuri niin paljon el@m@ kuin t@m@n kokoinen sielu siet@.

Astrologian toimivuudesta

Melkein kaikki ihmisen kehitt@m@ ajatusj@rjestelm@ toimivat, josta tuleekin sitten mieleeni, ett@ kannattaisiko todella mietti@ astrologiankin eettist@ puolta enemm@n. Vaikka emme voi vaikeuksiamme ja realiteetteja el@m@st@mme kielt@k@n, niin voisimme kenties vaikuttaa el@m@mme kulkuun ajattelemalla my`nteisemmin, suvaitsevemmin, iloisemmin. Voisimme ehk@todellakin toteuttaa haaveemme muuttamalla

ajattelumme ideaalia visiotamme tukevaksi, jossa tapauksessa astrologien (tai kenen tahansa, joka toisen mielt@penkoo) vastuu entisest@n kasvaa heid@n asiakkailleen kartasta lausuntoa antaessaan: kielteisyydest@ voidaan kasvaa my`nteisiksi. Ihmisen kokonaisuutena huomioonottavana, hyv@ksyvn@, kasvumahdollisuuksiin uskovana ja optimistisena palvelee astrologiakin parhaiten.

Siisp@ johtop@telmiin: jos joku haluaa olla Leijona, omata Leijonalle tyypillisi@ luonteenominaisuuksia, niin h@n todenn@k`isesti niit@jonkun aikaa ajateltuaan kehitt@ itsess@n. Vai meneek` koko astrologialta pohja pois t@m@nkaltaisen ajattelutavan my`t@, sill@nyth@n voidaan ajatella, ett@ ihminen samaistuu karttaansa ja alkaa el@s@sit@. Osittain oletan n@n olevankin ja siin@tapauksessa on suuri vaara v@itt@n asiakkalleen tai itselleen pys@htyneit@kuvia, joiden negatiivisiin varauksiin ihminen ripustautuu loppui@kseen, sill@ astrologia on vain v@livaihe, jonka aikana kartan energiat laitetaan liikkeeseen. T@m@vaihe saattaa silti kest@el@m@llisen. Eik@ t@m@n el@m@n aikana astrologia yht@n huonompi harrastus ole kuin perhokalastus tai pitsinnypl@ysk@n. Onpahan vain pahuksen paljon monimutkaisempi ajatusviidakko mit@ edell@mainitut, jolloin ilmenee vaara sotkeutua tai kuristua t@htiviidakon liaaneihin ja kadottaa olennainen el@m@st@n.

Mirja Nuutinen

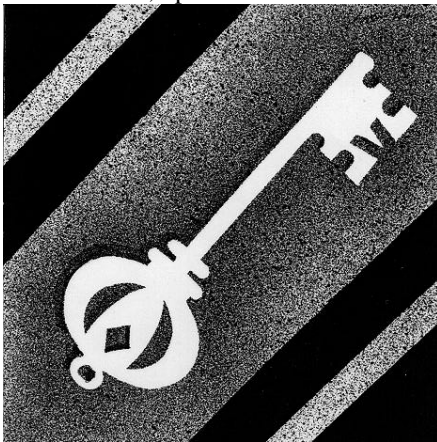
SALATIEDE JA SALAILEVA TIEDE

I

Minäkin olin kiinnostunut tietämään jotain mysteereistä, joiden olemassaoloa niin monet filosofiat, uskonnot ja postimyyni-ilmoitukset vakuuttelivat. Kuuntelin matkani varrella tunnettuja ja tuntemattomia, viisaita ja hulluja sanansa julistajia ja ihmettelin tuota ovelaa ansaa, johon ihmiset näyttivät järjestään putoavan. Viisaimmatkin näyttivät repsahtavan johonkin joukkokoukseen, kuten teosofiaan, psykoanalyysiin, kristinuskoon, ateismiin, nihilismiin, naisasiaan, poliittisiin suuntiin ja tuhansiin muihin, ja kaikki he pystyivät perustelevaan, miksi juuri heidän uskonsuuntansa ei ollutkaan mikään uskonto. Esimerkiksi teosofit julistavat sinetissään: Totuus on kaikkia uskontoja korkeampi. Heiltä on jäänyt vain yksi sana tuon lauseen lopusta: ...uskonto.

Näitä vapauden muotoja ymmärtääkseen täytyisi kuulemma olla vihitty, analysoitu, initioitu, ainakin jäsenmaksunsa maksanut. Milloin kertovat adeptit, milloin puolueveljet tai kuopiolaisen valkoisen veljeskunnan kirjoitustalon pitäjät, kuinka pitkällä on oppilas kehityksensä tiellä.

"Emme voi kertoa lopullisia totuuksia ennenkuin tulet vapaamuuraamaan, parannuskokouksiin, luet tiibetiläisistä ihmismiehistä, opiskelet unien merki-

tystä tai itse läpikäyt psykoanalyysin." Tämän asteinen oman suuntauksen parhaimmuuteen ilmiselvästi uskoviensa lahkokohtainen salatiede oli vielä

helppo sivuuttaa.

II

Mutta en voinut käsittää tekstejä, jotka vakuuttivat, että todellinen okkultisti, todellisen salatiedon omaava ei millään hinnalla, missään olosuhteissa kerro näitä okkulttisia oppejaan edes parhaimmalle ystävälleen. Tuon kaltaisissa teksteissä tuntui piilevän jotain, vaikka useimmiten jonkin uskonnon väriä tunnustivatkin.

Myrskyisten vuosien jälkeen kun maailmankuvani pohja oli pudonnut altani toistumiseen, kaikki uskoni ja epäuskoni kärsineet toistuvia tappioita, johtivat ne minutkin salatieteeseen. Tulin itse okkultistiksi. Se vapautti minut kaikista okkultisteista ja okkulttisista filosofioista, jotka osoittautuivat ei sala- vaan salaileviksi tieteiksi. Se vapautti minut totuuden etsinnästä, joka on valhetta, sillä totuutta voidaan vain paeta, ei etsiä. Mysteeri ja arkipäivä yhtyivät toisiinsa saumattomaksi samuudeksi.

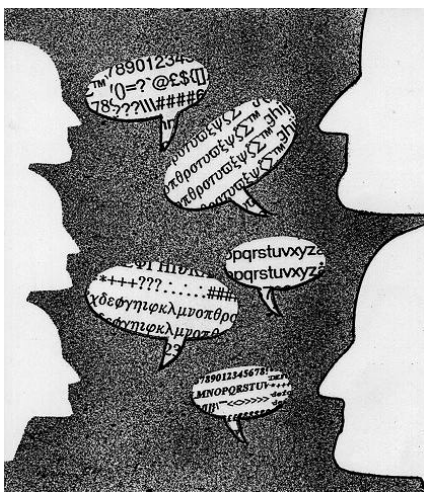
Enkä voi kertoa siitä edes parhaimmalle ystävälle. Juuri siitä tärkeimmästä, olennaisimmasta, elävimmästä ytimeistä on täydellisen mahdotonta kertoa. Enkä mistään muusta haluaisi niin paljon kertoa kuin siitä. Sanojen varjokuvilla ei voi esittää kaikkiallista ajatonta ja rajatonta mysteeriä: tavallista arkipäivää. En voi sitä todistaa, sillä todistus on vain järkeä varten. Jos toisaalta joku minua ilman todistusta uskoisi, hän olisi uskovainen, eikä omilla jaloillaan seisova.

Ja mikä yhäti merkillisempää, hämmästyttävämpää, ihmeellisempää: kaikki se tieto, jolla ennen hämmästytti, kiinnostutti, ihmetytti, paheksutti lähimmäisiään, osoittautui tyhjäksi, mitään tekemättömäksi aivohuumeeksi. Se sulsi pois avaten vereslihan arkipäivän viimalle, eivätkä uteliaat voineet enää keksiä sanojeni varsinaista merkitystä, koska ne eivät enää sisällä mitään olennaista.

Tämä yksinkertaisuus vaikuttaa etsivälle (= pakenevalle) mielelle kauhistuttavalta tyhjyydeltä, kaiken menettämiseltä. Niin onkin. Salatiedosta ei ole mitään hyötyä.

Uskolla ja epäuskolla ei sitä löydetä. Ei millään tee vähemmän kuin salatieteellä. Sitä ei voi ostaa, myydä, paljastaa tai kätkeä. Sillä ei ole mitään tekemistä vahvan tai heikon persoonallisuuden, ei minkään persoonallisuustyypin kanssa. Siksi ei salatiedon omaavalla ole mitään tunnusmerkkejä, ei jeesuslakanoita päällään, ei nyörisandaaleja jaloissaan, ei suitsukkeita, ei buddhankuvia, ei edes rauhallisen tyyntä hymyä, ei mitään.

Miksi sitten salatietoa yleensä tarvitaan? Tällaisen kysymyksen asettaja etsii vielä motiveja, tarkoitusta. Hän tarvitsee vielä salaseuroja. Salatietoa ei tarvita mihinkään. Salatieto on tarkoituksen ja

tarkoituksettomuuden tuolla puolen.

Tosi salatieto on kaikkiallista avoimuutta, tietoa, jota kaikkein vähimmin voidaan salata, koska se on kaikkialla ja kaikki. Vain järjelle on salatietoa olemassa, ei ymmärrykselle. Salatiedon avoimuus on liian yksinkertaista, ajattomuudessaan liian välitöntä aikaan sidotun järjen käsittää.

Markku Siivola, 8.12.85

Pessimismi ei kannata.
Eihän sekään mitään auta...

Että olenko löytänyt
Jumalan? - Oletko taas
kadottanut hänet?

Ennen olin agnostikko,
mutta nyt en ole enää
varma...

Selvänäkijöiden kokous
peruutettu odottamattomien
esteiden vuoksi

Aikamatkustajien kokous
pidetään kaksi viikkoa sitten

